

XANUUNKA BALLAARAN EE OOTIISAMKA (ASD)

XAASHIDA MACLUUMAADKA

WAA MAXAY OOTIISAMKA?

- Ootiisamka, ama xanuunka ballaaran ee ootiisamka (ASD), waa erey loo isticmaalo in lagu qeexo xaalado badan oo maskaxeed oo kala duwan. Xaaladahan waxay saameeyaan sida dadka qaarkiis u fikiraan, dareemaan, iyo ula falgalaan adduunka ku hareeraysan.
- Qof kastaa isku si uma dareemo ootiisamka taasna waxay la macno tahay taageerada ay u baahan yihiin inay kala duwan tahay qof kasta.

Ootiisamku wuxuu saameeyaa 1 ka mid ah 66-kii carruur ah ee ku nool Kanada

OOTIISAMKU MA LAHA XAD DHAQAMEED

Waxaa jira carruur iyo dad waaweyn oo qaba ootiisamka oo ka kala yimid dhammaan dhaqamada, jinsiyadaha, iyo asalka qowmiyadaha oo dhan.

QAAR KA MID AH CALAAMADHA CAADIGA AH EE OOTIISAMKA...

Waxaa muhiim ah in la ogaado in calaamadaha ootiisamka ay ku kala duwanaa karaan qof ilaa qof, mana aha dhammaan carruurta qaba ootiisamka inay muujiyaan dhammaantood. Carruurta qaba cudurka ootiisamka ma:

- Hadli karaan da'da carruurta kale
- Isticmaali karaan luqad aan hadal ahayn sida salaan-qaadka ama madax ruxidda
- Isticmaali karaan tibaaxo badan oo wajiga ah si ay u muujiyaan fikirradooda iyo dareenkooda
- Waxa ku adkaan karta inay saaxiibo samaystaan oo ay fahmaan tilmaamaha bulshada
- Waxay samayn karaan ficilo soo noqnoqda ama ciyaar (hagaajinta alaabta ay ku ciyaaran, ku celcelinta erayada ama odhaahyada, ama samaynta jadwal adag)
- Ka xanaaqida sanqadhada dheer, nalalka ifaya, ama qaybo ka mid ah cuntada ama dharka
- U fiirsashada xiisaynta gaarka ah ee had iyo jeer ay rabaan inaad kala hadasho

YAAN KALA HADLI KARAA TAAGEERO?

Helitaanka taageerada goor hore waxay wax weyn ka tari kartaa caawinta carruurta qaba ootiisam-ka inay koraan oo ay gaaraan awooddooda buuxda.

Haddii aad ka welwelsan tahay korriinka ilmahaaga oo aad aragto dhowr ka mid ah calaamadahan, waa fikrad wanaagsan inaad la hadasho xirfadle daryeel caafimaad si loo qiimeeyo iyo oo loo siiyo taageero ku habboon. Waxaad ku bilaabi kartaa inaad kala hadasho dhakhtarkaaga qoyska wixii ku saabsan welwelkaaga. Waxay kuu gudbin doonaan takhasusle si uu u bilaabo habka qiimaynta.

HALKEEN KA HELI KARAA MACLUUMAAD DHEERAAD AH?

- **Ootiisamka Ontaariyo** | autismotario.com
 - Il heer sare ah oo laga helo macluumaadka guud ee ootiisamka, ilaha deegaanka, iyo tillaabooyinka aad qaadi karto si ilmahaaga loo qiimeeyo.
- **Aqoon-isweydaarsiga Sesame ee Ootiisamka**
 - sesameworkshop.org/topics/autism
 - Koox fiidiyowyo iyo macluumaad loogu talagalay carruurta ootiisamka qaba iyo waalidkood. Waxaa ku jira talooyinka barbaarinta iyo taageeridda carruurta qaba ootiisamka, u sharraxidda ootiisamka ilmahaaga, iwm.
- **Caafimaadka Maskaxda ee Lumenus, Horumarinta & Adeegyada Bulshada**
 - www.lumenus.ca/core-clinical-oap-services
 - Xarun ku taal aagga Toronto oo siisa daryeelka taageerada carruurta iyo qoysaska diiradda saaraya badqabka maskaxda, korriinka ilmaha, ootiisamka iyo adeegyada wax-ka-qabashada sannadaha hore. Adeegyada turjumaadda ayaa diyaar ku ah xarunta sidoo kale.
- **Websaydka About Kids Health** | aboutkidshealth.ca/autism
 - Websaydkan waxa isku xidhay Cisbitaalka Caruurta Jirran waxaana uu siiyaa macluumaad waxtar leh waalidiinta, dhallinyarada, iyo carruurta. Macluumaadka waxaa sidoo kale lagu heli karaa luqado badan.
- **LAMP Magaalada Caafimaadka Bulshada** | <http://www.lampchc.org>
 - Magaalada adeegsiga badan ee kaaga bixiya nidaamka caafimaadka iyo bulshada, oo ay kaaga soo jeedaan adeegyo caafimaad iyo bulsho. waxaana soo jeedin kara adeegyada caafimaad ee kale ee gobolka.
 - <https://lampchc.org/programs-services/community-health-programs/ask-community-information/newcomer-services/>
 - Barnaamijka Macluumaadka Bulshada ee ASK! - Waxa lagu soo dhoweeyaa cilmiga saaxiibada degaanka inay sameeyaan iyo inay soo jeediyaan shaqaalaha cusub ee ku dhaqan bulshada

Diagnosis is not a label; it's a path to the right support for you and your child.